

3. Jaarverslag Historische Vereniging Zutphen 2023

PARAGRAAF 1 – BESTUUR

Samenstelling

Het bestuur van de Historische Vereniging Zutphen bestond eind 2023 uit de volgende leden:

Adriaan van Oosten (voorzitter), Max Assies (secretaris), Henk Sieben (penningmeester), Bini Jansen (2e secretaris), Ineke Hissink-Kapper (vz. Werkgroep Lezingen en Excursies) en Henri Blankhart (logistieke organisatie). Voorzitter, secretaris en penningmeester vormden het Dagelijks Bestuur. In 2023 heeft het bestuur elf maal vergaderd.

Zittingstermijn bestuursleden

	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
Max Assies (vanaf 2021)					xX				xx		
Henri Blankhart (vanaf 2009)	XX				xx				xx		
Ineke Hissink-Kapper (vanaf 2017)	xX				xx				xx		
Bini Jansen (vanaf 2018)		xX				xx				xx	
Adriaan van Oosten (vanaf 2018)		xX				xx				oo	
Henk Sieben (vanaf 2020)				xX				xx			
vacature											

toelichting:

xX = begin bestuursperiode XX = herkozen

xx = herkiesbaar oo = aftredend

Verenigingsactiviteiten

/

Ook in 2023 zijn er weer, opnieuw geheel volgens de planning, vier boeiende nummers van ons tijdschrift "Zutphen" verschenen. Als thema voor dit jaar heeft Zutphen, net als acht andere Hanzesteden langs de IJssel en de vroegere Zuiderzee De Hanze gekozen. Ook de HVZ nam daaraan deel in de vorm van vijf lezingen, en actieve organisatorische en faciliterende deelname aan het jaarlijks door ons lid Hans Busio georganiseerde Middeleeuwen Symposium, dat in 2023 als titel had "De Hanze: handel, communicatie en conflict – koersen op rijkdom, laveren langs risico". Naast het Hanzethema waren er nog drie andere lezingen en twee bevrijdingswandelingen onder leiding van Menno Tamminga. Het was een vol en succesvol verenigingsjaar

Jaarvergadering

De Algemene Ledenvergadering werd, opnieuw in De Wijngaard, gehouden op 21 maart. Het jaarverslag werd vastgesteld. Bij zijn afwezigheid werd afscheid genomen van het bestuurslid Eric van Schie, die om gezondheidsredenen zijn functie moest neerleggen. Het voorstel van het bestuur om de contributie voor het eerst in vele jaren te verhogen werd door een duidelijke meerderheid van de aanwezige leden goedgekeurd. De contributie voor één of twee personen gaat nu € 25 bedragen. Tot leden van verdienste van de HVZ werden benoemd de heren Bert Gravensteijn en Rein Rutten. Beiden hebben gedurende vele jaren vrijwilligerswerk voor de vereniging verricht.

Waarderingsprijs

De waarderingsprijs 2023 werd uitgereikt aan de heer Sietze Wierda, die na 25 jaar afscheid nam van de Werkgroep Bouwhistorie Zutphen. Hij heeft al die tijd zeer actief deelgenomen aan het werk van de WBHZ, onder andere door zijn archiefonderzoek naar de bewoningsgeschiedenis van verscheidene panden in de historische binnenstad. Als bijzonderheid werd nog gememoreerd dat Sietze Wierda onze HVZ, waarvan de WBHZ zo'n smaakmakend onderdeel uitmaakt, aan pleegt te duiden als "Moeder". Met moederlijke trots reikte de voorzitter hem dan ook de bij de prijs behorende ets van Wim van der Meij uit.

Erelid

Nadat hij het eerste exemplaar van de herdruk van zijn boek "Zutphen in de Tweede Wereldoorlog" in ontvangst had genomen, werd met warme instemming van de leden tot erelid van de HVZ benoemd de heer Jan Kreijenbroek. Jan heeft in de loop van vele jaren talloze bijdragen over de geschiedenis van Zutphen geleverd aan allerlei bladen, waaronder liefst 26 aan ons eigen tijdschrift "Zutphen"

"Wanneer men dit alles zo bij elkaar ziet en overweegt welke impact Jan Kreijenbroek daarmee op het historisch bewustzijn, en misschien zelfs de historische kennis, van vele Zutphenezen, Zutphenaren en Warnsvelders moet hebben gehad en nog steeds heeft, dan raakt men onder de indruk van de passie voor geschiedenis én van het schrijftalent van deze echte Zutphenees, deze banketbakkerszoon uit de Turfstraat, deze zeer gerespecteerde hoofdbode in het Stadhuis," aldus de voorzitter. Zo heeft Jan Kreijenbroek in hoge mate bijgedragen aan de verwezenlijking van een belangrijk doel van onze vereniging: "de bevordering in zo breed mogelijke kring van de belangstelling voor de geschiedenis van Zutphen in al haar aspecten".

Na de pauze gaf het nieuwe erelid een presentatie met veel beeldmateriaal over recente ontwikkelingen in zijn nog steeds voortgaand onderzoek naar de lotgevallen van Zutphen tijdens de Duitse bezetting.

Paragraaf 2 -Ontwikkeling ledenbestand

DATUM	ERELEDEN	LEDEN	ADVERTEERDE RS	RELATIE S	TOTAAL
1-1-2009		2 543	12	20	577
1-1-2010		2 566	12	21	624
1-1-2011		2 614	12	22	650
1-1-2012		2 610	11	23	646
1-1-2013		2 631	10	23	666
1-1-2014		2 614	9	23	674
1-1-2015		2 645	8	23	678
1-1-2016		2 667	7	23	699
1-1-2017		2 711	7	23	743
1-1-2018		2 718	10	23	753
1-1-2019		2 736	13	20	771
1-1-2020		2 779	12	20	813
1-1-2021		2 803	11	20	836
1-1-2022	3	841	11	21	876
1-1-2023	3	871	12	18	804
1-1-2024	4	882	13	17	916

Paragraaf 3 - Jaarverslagen van de werkgroepen

3.1. Lezingen en excursies

De Werkgroep Excursies en Lezingen 2023 bestond uit Ineke Hissink-Kapper (voorzitter), Hester van Wensveen (secretaris) en Peter Verwer en werd ondersteund door Bini Jansen.

Op reis voor Hanzezaken vanuit het kwartier van Zutphen

Vanwege het Hanzejaar 2023 werden er in 2023 een aantal Hanzelezingen gehouden. De eerste Hanzelezing vond plaats op donderdag 23 februari: Maartje A.B. "*Op reis voor Hanzezaken vanuit het kwartier van Zutphen*".

Vanaf de veertiende tot en met de zeventiende eeuw vormden de Hanzesteden een netwerk dat zich grofweg uitstreckte van de Zuiderzee tot de Baltische Zee. Het doel van deze verbondenheid was om de positie van deze steden en hun kooplieden te handhaven en liefst te verbeteren. Informatieverspreiding via correspondentie en tijdens vergaderingen was daarbij cruciaal.

Tijdens deze lezing stond de organisatie van de reizen naar vergaderingen over de Hanze vanuit het kwartier van Zutphen centraal. Wat moest er geregeld worden voordat men op pad kon? Welke steden werkten daarbij samen? En hoe komen we meer te weten over de betrokkenheid van steden die je eigenlijk nooit terugziet op de grote vergaderingen in Lübeck, zoals Doetinchem en Lochem- De avond werd gehouden in het Auditorium Musea Zutphen.

Scheepvaart op de IJssel en Berkel - De historie van twee rivieren en de daarin aangetroffen scheepswrakken

In het kader van de Waterschapsverkiezingen in maart 2023 werd in samenwerking met Waterschap Rijn en IJssel op 3 maart 2023 een lezing verzorgd door Stadsarcheoloog Michel Groothedde over de *Scheepvaart op de IJssel en Berkel - De historie van twee rivieren en de daarin aangetroffen scheepswrakken*. De archeoloog vertelde over de piepjonge IJssel en de Berkel, waaraan Zutphen ontstond en zich ontwikkelde als stad. De rivieren werden ook gebruikt als economische transportader. De vondst van scheepswrakken illustreert de historie van de Hanze, de Berkelcompagnie en de visserij. De avond vond plaats in de historische Broodfabriek (Pakhuis Noorderhaven achter het station).

Adriaan Frans, een militair uit Zutphen

Op maandag 27 maart 2023 hield historicus Frans Meijer een lezing over *Adriaan Frans, een militair uit Zutphen*. In 1782 besloot Adriana Korthout haar man niet meer te volgen naar de vestingstad Bergen op Zoom, maar om in Zutphen te blijven. Een opmerkelijke stap, want in die tijd was het heel gebruikelijk dat vrouwen van officieren een onderkomen zochten in de buurt waar hun man gelegerd was. Adriana en haar man Jacobus waren volledig uit de gratie geraakt, maar zetten alles op alles om hun enige kind Adriaan Frans een goede opleiding te geven. Zij zonden hun zoon daarom naar de Franse School te Zutphen. Na een moeizame studie wist hij – ondanks de tegenwerking – een plaatsje in het Staatse leger te bemachtigen. Uiteindelijk werd Adriaan – na een langzame, maar gestage carrière – bevorderd tot luitenant-generaal en kreeg hij weer aansluiting bij de hoogste kringen van de Europese samenleving. Maar waarom werd hij destijds zo tegengewerkt? Welke rol speelde Zutphen in zijn leven en hoe slaagde hij er in om toch weer aanvaard te worden door de *beau monde*? De historicus Frans Meijer is een nakomeling van Adriaan Frans en het door hem vertelde verhaal is gebaseerd op de nimmer gepubliceerde dagboeken van de generaal. De lezing vond plaats in Restaurant Geweldig! (St. Elisabeth), Geweldigershoeke, Zutphen.

Bevrijdingswandelingen door Zutphen

Begin april 2023 verzorgde de Menno Tamminga een aantal bevrijdingswandelingen door Zutphen. Leidraad daarbij was o.a. zijn verschenen boek *"Wij Zijn Vrij!"* De wandeling ging langs adressen waar dagboekschrijvers woonden of verbleven en langs plaatsen van herinnering. Een wandeling die verhaalde over ingrijpende gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog. Menno Tamminga is een Nederlandse onderzoeksjournalist informatie-analist, publicist, columnist, redacteur verbonden aan de redactie van het tijdschrift van HVZ.

Dit is geprint toe Zutphen

Op woensdag 19 april 2023 verzorgde Marjolein Koudstaal een lezing over 'Dit is geprint toe Zutphen' – een lezing over de eerste Zutphense boekdrukkers. In 2022 is het verhaal van de eerste twee Zutphense boekdrukkers gepubliceerd in de eerste Erfgoedpublicatie van het Erfgoedcentrum Zutphen: *'Dit is geprint toe Zutphen'*. Thiman Petersz. Os van Breda en Andries Jansz. van Aelst, de eerste twee Zutphense boekdrukkers' geschreven door Marjolein Koudstaal en Mirjam van Velzen-Barendsen, historica bij het Regionaal Archief Zutphen. De Zutphense boekdrukkersgeschiedenis kent twee startpunten. In 1518 drukt Thiman Petersz. Os van Breda het eerste Zutphense boek. Zijn opvolger, Andries Jansz. van Aelst, neemt pas een kleine eeuw later de rol van boekdrukker van Os van Breda over. Het verhaal van deze twee boekdrukkers was het thema van de lezing van deze avond. Wie zijn deze mensen die zo'n 500 jaar geleden in Zutphen woonden, werkten en leefden? Thiman Petersz. maakte de nadagen van de Hanze mee. Andries Jansz. was als kind uit Antwerpen gevlucht na de val van die stad en kwam in de eerste jaren van de zeventiende eeuw

met zijn vrouw naar Zutphen. Maar anders dan bij Thiman Petersz. Os van Breda houdt het verhaal van de Zutphense boekdrukkers niet op bij Andries Jansz. van Aelst. Andries van Aelst staat ongeweten aan het begin van een periode van eeuwenlange Zutphense boekdrukkunst. De lezing vond plaats in Restaurant Geweldig! (St. Elisabeth), Zutphen.

De Hanze nader beschouwd

In het kader van het Hanzejaar verzorgde dr. Arnout van Cruyningen op 31 mei 2023 een lezing waarin hij de Hanze nader beschouwde. De lezing bestond uit 2 delen: 1. Wat was de Hanze zeker niet en wat was het dan wel? 2. Wanneer werd de Hanze (achteraf) populair en groeide het uit tot een A-merk?" Arnout van Cruyningen is gespecialiseerd in dynastieke en staatkundige historie en heeft onder meer diverse boeken over het Huis Oranje-Nassau en de Nederlandse geschiedenis gepubliceerd. De lezing werd gehouden in het Auditorium Musea Zutphen.

De Nieuwe Hanze, relevant nu en in de toekomst in het algemeen en voor Zutphen in het bijzonder

Op 19 september verzorgde drs. Harry Webers de lezing "De Nieuwe Hanze, relevant nu en in de toekomst in het algemeen en voor Zutphen in het bijzonder". Harry Webers was tot 2013 algemeen directeur van adviesbureau Witteveen & Bos, en daarna o.a. voorzitter van de Sociaal Economische Raad voor Overijssel en voorzitter van het Hanzefonds. Harry Webers gaf zijn visie op de relevantie van de Hanze voor de samenleving van nu en in de toekomst en discussieerde hier graag over met de bezoekers van deze lezing. De lezing vond plaats in Dat Bolwerck, Zaadmarkt, Zutphen.

Zutphen en de Hanze

Op 12 oktober verzorgde dr. Hanno Brand; sinds 1 oktober de nieuwe voorzitter van de Stichting Walburgiskerk Zutphen, de lezing "Zutphen en de Hanze". Hanno Brand (Gouda 1959) studeerde geschiedenis van de middeleeuwen in Leiden en Gent (België). In 1986 was hij als promovendus en docent werkzaam aan de Vakgroep middeleeuwse geschiedenis aan de Universiteit Leiden. In 1989 volgde een aanstelling aan de Universiteit Gent als docent en onderzoeker. Tussen 1995 en 2001 werkte hij als postdoc en projectleider bij het Deutsches Historisches Institut in Parijs. Zijn onderzoek richtte zich daar op het Bourgondische hof in de vijftiende eeuw. In 2001 volgde de overstap naar de Universiteit van Groningen waar hij als docent en postdoc onderzoeker aangesteld werd bij de vakgroep middeleeuwse geschiedenis. Hij leidde daar het Hanze Studiecentrum en onderzocht de relaties tussen de Nederlanden en de Hanze in de vijftiende en zestiende eeuw. De veranderende zienswijzen op de Hanze en de mythevorming die daarmee samenhang, nodigt uit tot nieuw onderzoek naar de betekenis van de Hanze voor haar steden en kooplieden. Steeds duidelijker wordt dat iedere stad door de jaren heen het Hanzelidmaatschap naar eigen inzicht invulde. Dat gold ook voor Zutphen dat weliswaar tot de vaste kern van Nederlandse Hanzesteden behoorde, maar niettemin haar eigen belangen zorgvuldig afwoog. Deze lezing gaat in op de betekenis van een veranderende Hanze voor Zutphen en de Nederlandse Hanzesteden. Deze lezing werd mede georganiseerd door Graafschap Bibliotheken en vond dan ook plaats in de Bibliotheek aan het Broederenkerkplein.

Moderne Devotie en de Hanze

Op 15 november verzorgde emeritus universiteitshoogleraar de heer F.P. van Oostrom, een lezing over de "Moderne Devotie en de Hanze". De Moderne Devotie was een hervormingsbeweging binnen de katholieke kerk, die aan het einde van de 14de eeuw op gang kwam. Deventenaar Geert Grote was een van de grondleggers. Van de Moderne Devotie wordt wel gezegd dat het een opmaat

vormde voor de latere Reformatie. De beweging kende haar startpunt in de regio Deventer, Zwolle, Zutphen en verkreeg daarna veel invloed in het grotere Hanzegebied.

Van Oostrom is gespecialiseerd in de Nederlandse letterkunde van de Middeleeuwen. Hij heeft meerdere boeken over middeleeuwse thema's geschreven, zoals Maerlants Wereld (1996); twee delen uit de reeks Geschiedenis van de Nederlandse literatuur; Nobel streven. Het onwaarschijnlijke maar waargebeurde verhaal van ridder Jan van Brederode (2017); De Reynaert. Leven met een middeleeuws meesterwerk (2023). De lezing vond plaats in de Walburgiskerk.

Middeleeuwen Symposium

Op 29 en 30 juni 2023 werd in de St. Walburgiskerk in Zutphen het Middeleeuwen Symposium gehouden. Het thema van dit jaar was 'De Hanze – handel, communicatie en conflict'. Aan dit symposium verleenden bestuur en werkgroepleden Historische Vereniging Zutphen hun medewerking.

3.2. Werkgroep bouwhistorie

Vergaderingen

In 2023 vergaderde de werkgroep tienmaal, meestal op de eerste dinsdag van de maand. In augustus en oktober werd niet vergaderd. In maart was er het jaarlijkse overleg met de moedervereniging HVZ. In de decembervergadering gaf archivaris Etienne van den Hombergh voorlichting over het beleid inzake foto's in onze archiefbestanden in het licht van de nieuwe wet op de privacy, AVG.

Bijzondere gebeurtenissen

Plaatsing van het romaanse zuiltje in de toren van de Martinuskerk te Warnsveld, een initiatief dat werd genomen ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van onze werkgroep in 2019 en het vermelden van de Warnsveldse kerk 1000 jaar geleden, dat werd aangeboden als geschenk aan deze kerk en de Warnsveldse gemeenschap, kon eindelijk worden gerealiseerd. In aanwezigheid van wethouder Sjoerd Wannet en vertegenwoordiger van PKN Warnsveld Jappie Berger werd het door de wind onthuld. Johans Kreek sprak namens de WBHZ.

Er werd flink voortgang gemaakt met het digitaliseren van het analoge deel van ons archief; inmiddels is WBHZ-nummer 105 gedigitaliseerd. Geschat wordt dat het resterende analoge deel van het archief in vijftien ochtenden omgezet kan worden. Archivaris Etienne van den Hombergh bracht met zijn nota schot in het gestagneerde digitaliseringsproces. Met overzetting in MDB van het Erfgoedportaal zal enige jaren gemoeid zijn. Dineke van Krimpen en Gosse Koolstra digitaliseren, geadviseerd door Ron Elsinga van het RAZ, het analoge deel. Etienne zal met Jan Frings het digitale deel van ons archief (in ZINC) gereedmaken voor opname in het Erfgoedportaal. Hierbij zal de oorsprong (HVZ-WBHZ) zichtbaar blijven.

Constant Willems en Michel Groothedde reisden af naar Doesburg om voor de Historische Vereniging aldaar voorlichting te geven over de Werkgroep Bouwhistorie. In dat kader hielden Constant en Peter Boer lezingen. Doel: het opstarten van een gelijksoortige werkgroep in Doesburg.

Bezoek aan en onderzoek van panden

Verkend en onderzocht werden de volgende panden (* = volledig onderzoek afgerond en verslag opgelegd in archief): Nieuwstad 10 *, Barlheze 7*, Groenmarkt 9*, Kolenstraat 17 -21*, Barlheze 3*, Nieuwstad 47, Kolenstraat 35, Laarstraat 91, Bakkerstraat 9.

In de toekomst gaan we in onze verslaglegging een disclaimer opnemen m.b.t. de opgenomen foto's.

Interne deskundigheidsbevordering

Bouke van Dijk zal als onderzoeker van de bewoningsgeschiedenis worden bijgestaan door Johan Blanksma. Marleen Esseveld stelde voor ter bevordering van deskundigheidsoverdracht mini-excursies voor werkgroepleden te gaan organiseren. Als voorproefje maakten wij onder haar en Tim Wengelaars leiding een excursie over de daken en zolders van de St. Walburgiskerk.

Mannes Franken introduceerde een nieuw fenomeen ter bespreking: interessante bouwkundige kenmerken. We bespraken gekamde en bekraste bakstenen; ook kwamen bijzonder telmerkvormen aan de orde. Over de zogeheten 'Zutphense golfpan' rees de vraag of dit ooit een algemeen gebruikelijke aanduiding is geweest.

Jaarlijkse excursie

Op zaterdag 23 september gingen we op excursie naar Amersfoort en genoten daar van een uitstekend georganiseerd programma van Johans Kreek en Amersfoorts archeoloog/historisch bouwkundige Timo d'Hollosy.

Informatie aan derden

Op zaterdag 9 september, Open Monumentendag, werd er volgens een nieuwe formule maar één pand door werkgroep lid Mannes Franken *in site* belicht: De Munt in de Rode Torenstraat. Het succes was enorm: in twee dagen tijd bezochten 500 bezoekers het pand. Daarnaast werden belangstellenden begeleid naar de maquette van Constant Willems in het museum.

Onze kraam in de hal van het nieuwe stadhuis trok ook de nodige aandacht; de bemanning ervan vond deze locatie aangenamer dan de Burgerzaal.

Mutaties in het ledenbestand

Mannes Franken, bouwkundige, trad toe tot de werkgroep en nam meteen al substantieel onderzoekswerk voor zijn rekening. Pieter van Hilten maakt niet langer deel uit van de werkgroep. Jeroen Krijnen besloot zich verder terug te trekken uit de werkgroep om belangenverstremming te voorkomen. Hij is nog wel beschikbaar als adviseur.

Leden van de werkgroep

Vanaf januari 2023 bestaat de werkgroep uit de volgende personen: Johan Blanksma, Bouke van Dijk, Marleen Esseveld, Toon Giele (voorzitter en penningmeester), Michel Groothedde (vicevoorzitter), Bennie Harberts (tweede notulist), Ellen Hooijschuur, Gosse Koolstra (notulist), Johans Kreek, Dineke van Krimpen en Constant Willems.

3.3. Tijdschrift Zutphen

Elk kwartaal van 2023 verscheen een nieuwe editie van tijdschrift *Zutphen*. Ook in deze 42e jaargang is gestreefd naar balans; tussen tekst en beeld, tussen tijdperken en tussen thema's. En natuurlijk waren ook de vaste rubrieken 'Signaleringen', 'Wie Was Toch' en 'Zutphen vijftig jaar geleden' in elke aflevering aanwezig.

In het laatste nummer van het jaar reserveerde de redactie ruimte voor een In Memoriam; in augustus overleed Theo Hebing, die veertien jaar lid was geweest van de redactie en de grondlegger is van de immer populaire rubriek 'Zutphen vijftig jaar geleden'.

Wat opviel in 2023 is dat steeds vaker externe auteurs hun artikelen graag gepubliceerd zien in tijdschrift *Zutphen*. Zij melden zich spontaan aan bij de redactie. Soms omdat zij uitgebreid onderzoek hebben gedaan naar een Zutphens thema en

dat graag wereldkundig willen maken via dit platform of omdat ze zich juist in verschillende onderwerpen verdiepen om daarover te kunnen schrijven.

De redactie, bestaande uit Regina Bennink, Jan Frings, Fiona van Gemert - de Heus, Rob Kammelar, Christiaan te Strake, Menno Tamminga en Mirjam van Velzen, kwam vier keer bijeen in redactievergaderingen en één keer voor een uitgebreide evaluatievergadering waarin onder meer de bladformule en het maakproces werden besproken.

In totaal verschenen in de vier edities 31 artikelen, waaronder vier keer de rubriek 'Signaleringen', vier keer 'Zutphen 50 jaar geleden' en acht afleveringen van 'Wie Was Toch...' Een deel van de artikelen schreven de redactieleden, twaalf andere bijdragen kwamen van externe auteurs. Zij werden steeds door een vaste redacteur begeleid om tot een definitieve versie te komen. Voor het beeldmateriaal konden we weer dankbaar gebruikmaken van de collecties van het Stedelijk Museum Zutphen en het Regionaal Archief Zutphen. De vormgeving werd verzorgd door Gert Jonker. Ook kwam bij de hoofdredacteur een vraag binnen van een mogelijk nieuwe adverteerder. Om de bladverhouding tussen redactie en advertenties in stand te houden is in samenspraak met het bestuur en de redactie onderzocht of uitbreiding mogelijk is. Eind 2023 is besloten dat in 2024 wordt geëxperimenteerd met een toevoeging van vier pagina's aan het tijdschrift.

3.4. Werkgroep Nieuwstad

De werkgroep bestaat uit Pieter Hilhorst, Jan Mook, Adriaan van Oosten, Frans Heitling en Hans Hoog Stoevenbelt. De laatste twee zijn de werkgroep in de loop van 2023 gaan versterken. John Löwenhardt en Joop Tangerink hebben de werkgroep verlaten. De werkgroep startte in 2022 met enkele verkenningen. In 2023 heeft dit concreter invulling gekregen, met name in de vorm van onderzoek naar sociaal-economisch aspecten van de Nieuwstad en haar bewoners in de 19^e/20^e eeuw:

- Een inventarisatie van de Nieuwstadse adressen in de adresboeken, die van 1863 tot en met 1967 uitgegeven werden (met als peildata de jaren 1963, 1888, 1912, 1938, 1951 en 1967) is afgerond. Dit geeft onder meer inzicht in de beroepen en ambachten welke bewoners in deze periode uitoefenden. De gegevens zijn opgeslagen in een Excel database.
- Er is onderzoek gedaan hoe de persoonsgegevens uit die adresboeken kunnen worden gekoppeld aan gegevens uit de bevolkingsregisters en het kadaster. Dit is van belang omdat perceelaanduidingen in de 19^e eeuw een paar keer wijzigden, alvorens rond 1900 de straatnaamgeving en huisnummering leidend werd.
- Er is een begin gemaakt om met gebruik van de vergaarde informatie concreet onderzoek te gaan doen naar bewoning van en het leven in de Dieserstraat en dit in een volgend stadium uit te rollen naar de andere straten.

3.5. Werkgroep PR

Werkgroep PR houdt zich natuurlijk bezig met PR. Doel: activiteiten van de Historische Vereniging Zutphen onder zo breed mogelijke aandacht brengen. In de afgelopen maanden zijn we daarom vooral bezig met het opnieuw opzetten van de website van de vereniging. Daarbij gaat het niet alleen om een restyling. De eisen die we aan een website stellen gaan verder. We kijken ook naar de webshop en de contactformulieren. Dit moet ook in de toekomst betrouwbaar en veilig werken. We willen ook nieuws over en vanuit de Vereniging brengen. Daar zijn we druk mee aan de slag.

Het tijdschrift van onze vereniging is een juweel. Het bevat, dankzij een uitstekende redactie, talloze goede, leuke en mooie artikelen met vaak ook prachtig beeldmateriaal. Dit verdient een breed publiek. Op onze website willen we daarom in

de toekomst daar vaker en meer aandacht aanbesteden door te verwijzen naar artikelen die in ons tijdschrift staan.

Lezingen en presentaties zijn een vast onderdeel van de activiteiten van de Historische Vereniging Zutphen. Vorig jaar stond in Zutphen het thema Hanze centraal. Dit jaar is dat het thema Gedrukt in Zutphen. Daar willen we natuurlijk op aansluiten en zo breed mogelijk aandacht voor genereren. Met wel een nadruk op de activiteiten die onze vereniging daarvoor organiseert. Daarnaast hebben we ook onze eigen agenda die we onder de aandacht willen brengen. Social media is inmiddels een vast en bijna onmisbaar onderdeel van het omgaan met PR. Daar willen we stappen maken door extra aandacht te besteden aan o.a. onze Facebookpagina. Daar kunnen we meer mee dan we nu doen. Op onze nieuwe website een eenvoudige mogelijkheid om een artikel/bijdrage die je als bezoeker van onze website leuk vindt eenvoudig door te plaatsen naar bijv. je persoonlijke Facebookpagina.

3.6. OMD

HVZ en Open Monumentendagen 2023

Vrijwilligers van de Historische Vereniging Zutphen namen deel aan de organisatie van het Open Monumentenweekend Zutphen op 9 en 10 september 2023. Ruim 50 historische gebouwen, ateliers, torens en musea in de hele gemeente Zutphen zetten op deze dagen gratis hun deuren open voor publiek. Open Monumentendag Zutphen 2023 stond zowel in het teken van de Hanze als het Europese thema: Levend Erfgoed.

Levend erfgoed

In 2023 was het twintig jaar geleden dat het UNESCO verdrag voor de Bescherming van het Immaterieel Cultureel Erfgoed is gesloten en dat vierden we door het thema "levend erfgoed" ook in Zutphen te koppelen aan Open Monumentendag.

Hanzejaar

Daarnaast vierde Zutphen dit jaar samen met 8 andere Hanzesteden in het Oosten het Hanzejaar. Deze Hanzesteden zijn al meer dan 800 jaar verbonden door water en historie, uitblinkend in bedrijvigheid en gastvrijheid. Zonder de Hanze waren deze steden nooit uitgegroeid tot wat ze nu zijn. Ook in Zutphen is de welvaart uit de Hanzetijd terug te zien: statige koopmanshuizen, torens en de vestingwerken.

Open Monumentendagen Zutphen 2023 haakte gemakkelijk in op beide genoemde thema's. Er was een route langs monumenten die verwijzen naar de rijke Hanzehistorie, kinderactiviteit in het thema van de Hanze en ook Levend Erfgoed was volop te bekijken in en om Zutphen en haar buitengebied.

Ambacht 21

Op Monumentenzondag 10 september was er voor de wat oudere jeugd bovendien Ambacht 21. Tijdens dit doe- en beleeffestival in de binnenstad, voornamelijk op de Zaad-, Hout- en Groenmarkt kon iedereen op een leuke en actieve manier kennismaken met (nieuwe) techniek.

Monument van het Jaar was dit jaar Schaapskudde de Belhamel in Warken. Herders Harrie en Elly Jansen onderhouden met hun erfgoedkudde het Groot Heideschaap een groot natuurgebied in en om Zutphen. Het Groot Heideschaap is een schapenras dat tijdens de 80-jarige oorlog als voedselvoorraad voor de soldaten naar deze omgeving is meegevoerd. Het ambacht van herder én het schapenras kwam door nominatie tot Monument van het Jaar tijdens het Open Monumentenweekend onder de aandacht van vele bezoekers; een Levend Erfgoedmonument; zowel het ambacht als de kudde zelf; het behouden waard!

Bijzonder was ook dat op Open Monumentenzaterdag het Gerechtsgebouw haar deuren opende voor bezoekers en dat men op beide dagen kon meekijken bij het ambacht van klokkenrestaurator Melgert Spaander, die zijn atelier heeft in het statige middeleeuwse gebouw de Munt in de Rodetorenstraat. Honderden bezoekers togen naar beide locaties; bij de Munt zelfs met een lange wachtrij buiten. Ook het monumentale Maegdenhuis aan het Kerkhof trok het hele weekend vele bezoekers. Ook van onze overige monumentale locaties in de Hoven tot ver in Warken genoten bezoekers van de openstelling van de monumenten; in menige locatie kon men tevens genieten van optredens hetgeen de sfeer extra verhoogde. In de hal van het nieuwe stadhuis stonden naast de stands van de sponsors vrijwilligers van Historische Vereniging Zutphen wederom met een boekenstand waarin tweedehands boeken, waaronder antiquarische, te koop werden aangeboden.

3.7. Werkgroep Straatnamen

Het is al lang gelden dat de straatnamen in Zutphen en Warnsveld zijn geïnventariseerd. In de loop van de laatste 40 jaar zijn er nieuwe wijken gebouwd en nieuwe straten bijgekomen en verdwenen.

Tijd voor een nieuwe inventarisatie hiervan. In verschillende nieuwsbrieven heeft de HVZ gevraagd wie er mee wilde helpen bij deze inventarisatie. Daar hebben verschillende personen op gereageerd en eind september zijn vier mensen voor het eerst bij elkaar gekomen om hierover te praten. Besloten is om eerst een inventarisatie te maken en inmiddels zijn er ruim 850 bestaande straatnamen in de gemeente Zutphen genoemd. Ze worden allemaal beschreven; waar komt de naam vandaan, wat is de geschiedenis van de straat, bestaat de straat nog, etc. Hoe de uiteindelijke vorm wordt is nog niet bekend. Misschien wordt het een boek, misschien een website? Wie weet.

3.8. Bezorging tijdschrift Zutphen

De hoop, dat het tijdschrift in 2023 (na Corona) weer met de hulp van de onmisbare en gewaardeerde vrijwillige bezorgers zou kunnen plaatsvinden is gelukkig bewaarheid. Kortom alle leden hebben de vier nummers van ons tijdschrift Zutphen ontvangen.

3.9. Vraagbaakgroep

De vraagbaakgroep is in een beperkt aantal gevallen ingeschakeld om antwoord te geven op vragen van leden of geïnteresseerden van buiten de vereniging. De vraagbaakgroep bestaat uit: Arend Jan Reijers, Christiaan te Strake, Constant Willems, Etienne van den Hombergh, Henk Derksen, Jan Kreijenbroek, Mirjam van Velzen-Barendsen, Sietze Wierda en Ton Wessels.

Paragraaf 4 - Financiële verantwoording 2023 - Begroting 2024

Zie bijlagen.